

Leo Apostel

Met z'n allen op zoek naar 'De Waarheid'

1925 - 1995

Hij heet dan wel Apostel maar een volgeling van Jezus Christus is hij zeker niet. En toch, toch schuilt er veel spiritualiteit in het denken van filosoof Leo Apostel. Zijn leven lang is hij een onvermoeibare zoeker naar 'De Waarheid'. 'Wat doen wij hier?' 'Waar komen wij vandaan?' En voor het vinden van antwoorden hierop, is Apostel bereid vele heilige huisjes te slopen.

Antwerpenaar Leo Apostel stapte op het einde van WO II de Brusselse universiteit binnen om er filosofie te studeren. De ULB dus. Van een Vlaamse universiteit is in onze hoofdstad nog geen sprake. Apostel raakt snel in de ban van grote denkers en die wil hij na zijn studies van naderbij leren kennen. Naar Chicago dan maar. Om te luisteren naar Rudolph Carnap. Wat later naar Genève. Om aan de lippen te hangen van Jean Piaget.

De Leo zag er in zijn jeugd duidelijk minder filosofisch uit...

In 1956 start zijn academische carrière. Eerst aan de ULB, vrij snel ook aan de Gentse Universiteit. Wijsbegeerte, logica, moraal, wetenschapsfilosofie,... zijn werkterrein is heel breed.

Apostel is een strijdend vrijdenker. Hij tracht buiten God het leven, de wereld, de mens te vatten. Een moeilijke zoektocht waar iedereen moet aan meewerken. Politici, wiskundigen en natuurkundigen, maar ook filosofen, psychologen, kunstenaars en religieuzen. Om de fundamentele levensvragen te beantwoorden, volstaat het verstand immers niet. Daar moeten ook onwetenschappelijke domeinen bij. Zoals spiritualiteit. Apostel is dan ook een hevige tegenstander van de opdeling in 'exacte' en 'humane'

© Kritak

wetenschappen die hij in Brussel en Gent ervaart. Hij ijvert jarenlang voor een pluralistische universiteit. Met z'n allen zoeken naar de waarheid. Bijna lukt het in Antwerpen, via de denkgroep 'Eenheid'. Maar Apostel wordt niet gevolgd, iedereen blijft op zijn domeintje. En dat frustriert hem mateloos. In de jaren tachtig krijgen Apostels ideeën eindelijk volop waardering. Hij wint de Solvayprijs, de Arkprijs van het Vrije Woord, de Prijs voor Vrijzinnig Humanisme,... noem maar op.

Apostel is in de jaren vijftig al nauw betrokken bij de vernederlandsing van de sectie 'wijsbegeerte' aan de Brusselse universiteit. De VUB zelf wordt pas in 1969 opgericht.

Meteen is er ook geld om het 'Centrum Leo Apostel' aan de VUB op richten. Het wordt een alles overkoepelende denktank. Op het einde van zijn leven vindt Apostel de intellectuele werkomgeving waar hij jarenlang voor geijverd heeft.

Volgens Apostel heeft de katholieke Kerk te veel afstand genomen van de spiritualiteit en ligt voor het atheïsme de weg breed open om die leemte op te vullen. Zijn 'atheïstische spiritualiteit' wordt een begrip in filosofische kringen.